

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Caput I. Quid peccatum, & quomodo dividatur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

TRACTATUS
DE
PECCATIS IN GENERE,
ET IN SPECIE.

CAPUT PRIMUM.

Quid peccatum & quomodo dividitur.

Meritò Scriptura S. Amos 6. v. 14. superbis & in deliciis agentibus ait: *Qui latamini in nihilo, numquid assumpsimus nobis corona in fortitudine nostra?* Nil miri; peccatum enim, si fieri posset, Deum ipsum, ejusque attributa ad nihilum redigeret; & cum Deus sit æterna virtutum ratio, peccato se coinquinantes, Deum quasi negant, & persequuntur; & ideo hoc malum Deus infinito prosequitur odio, ad cuius horrorem tangitur dolore cordis intrinsecus. Tam horrendum monstrum nosse, penè vicisse est.

Placet hæc peccati delineatio: *Dictum, factum, vel concupitum contra legem æternam.* S. Augustinus lib. 22. contra Faustum.

Dividitur in actuale, quod modò definitum est, & originale, quod ab ortu nobis ex Adamo est congenitum.

Dividitur actuale i. in carnale, & spirituale.

Car-

Carnale est, quod carnali sensuum delectatione perficitur, vel circa eam versatur.

Spirituale est, quod independenter à delectatione carnis, & illecebris sensuum perpetratur, ut ira, superbia &c.

Dividitur 2. in peccatum infirmitatis, ignorantiae, & malitiae.

Peccatum infirmitatis est, quod oritur ex speciali passione appetitûs sensitivi voluntatem ad consensum inclinantis. Ignorantiae est, quod ex ignorantia vincibili nascitur. Malitiae, quod plena libertate, advertentiâ, ac destinatâ voluntate committitur.

Dividitur 3. famosè in mortale, & veniale. Difficilè admodùm inter utrumque discernere, praesertim in affectionum quantitate, divitiarum appetitu, aut honorum ambitione. Verumtamen pro praxi attendantur hæ quinque sequentes

R E G U L Æ.

1. Quando SS. Literæ tradunt aliquod peccatum Deo execrandum, Deo exosum, dignum morte spirituali, vel temporali, pœnâ æternâ, vel igne puniendum, excludere à regno Dei &c. vel comminatur væ, significatur esse mortale. Hanc regulam tradit S. Aug. in Enchir. ad Laur. cap. 78. 79.
2. Dignosci etiam potest ex gravitate pœnæ, quæ ab Ecclesia infligitur, ut excommunicatio &c.
3. Ex eo, quod superior suis religiosus aliquid mandet *sub obedientia formali*, quia tales clausulæ non sunt in usu, nec esse possunt, nisi ubi est materia vel ex se, vel ex circumstantiis

gravis. Si oriatur dubium, an superior iuste præcipiat, standum est obedientiæ.

4. Est traditio Ecclesiæ, & doctorum virorum autoritas.

5. Materia gravis, quæ desumitur non ex solo rationis objecto, sed ex circumstantiis tam operantis, quàm legislatoris.

1. Quot modis peccatum ex genere suo mortale, potest fieri ex accidenti veniale?

2. Tribus: 1. ex *surreptione*, propter defectum deliberationis. Sic ira ex genere suo mortalis, fit venialis ex subito motu.

2. Ob parvitatem materiæ, ut in furto unius assis.

3. Ex defectu iudicii sufficientis ad mortale, ut contingere potest in semi-dormientibus, pueris, & non abundè ratione utentibus.

2. Quot modis veniale ex genere suo potest fieri mortale?

1. 5. 1. Quando in veniali constituitur absolutè finis ultimus.

2. Si quis veniale ordinaret ad mortale, E. G. diceret verbum otiosum directum ad fornicandum.

3. Ex conscientia dictante esse mortale.

4. Ex contemptu.

5. Dispositivè, ratione periculi, quod qui amat, peribit in illo.

3. Quid requiritur ad formale peccatum?

1. Ut sit voluntarium, deinde consensus voluntatis, saltem indirectus, & interpretativus, denique libertas, conformiter ad antè dicta.

RE.

REGULÆ

*Dignoscendi, quando peccata multiplicentur
quoad numerum.*

Notandum, illa peccata specie differre, quæ habent specialem malitiam, & alterius rationis, ita scilicet, ut non eidem, sed diverso, ac speciali rationis dictamini repugnent, aut præcepto.

Illæ differunt solo numero, quæ differunt penes multitudinem, non autem penes oppositionem cum diverso, ac speciali rationis dictamine. His dictis

1. *Quando voluntas peccandi interrumpitur, tot sunt numero peccata, quot sunt actus voluntatis moraliter interrupti propter defectum conjunctionis illorum actuum, vel ordinationis ad se invicem.*

Interrumpitur autem voluntas 1. propter mutationem in contrarium. Patet in fure ad auferendum determinato, rursus voluntatem mutante &c. in aperiente arcam &c. toties peccat, quoties voluntas immutatur.

2. Quando voluntas ita se habet, ut ne quidem virtualiter censeatur manere, sed alia succedere. Patet in furibus opportunitatem querentibus in templo, vel confortiis nunc unius, nunc alterius bursam clependi &c.

3. Dum voluntas versatur circa plura objecta, licet ejusdem rationis, quæ tamen sese non habent per modum unius, est quidem unus physicè actus, sed multiplex in genere moris; nam objectorum ad se non ordinatorum diversitas facit, ut morali æstimatione censeantur totidem actus

inter se distincti: sex proinde peccatorum reus est, qui actu unico sex occidit homines. Intoxicans puteum publicum, aut volens intoxicare, (voluntas enim efficax pro facto computatur) exprimat, quot homines inde aquam bibere solent.

R E G U L Æ

Cognoscendi, an quis perfectè, vel imperfectè, in peccatum consenserit.

1. Si dubitans sit timoratae conscientiae, & magno odio prosequatur peccatum, nec soleat in ista materia peccare, praesumendum est, non adfuisse voluntarium perfectum, quia in dubiis desumitur fortissima praesumptio ab assuetis. Si verò dubitans sit conscientiae laxae, soleatque peccatis istis consentire, resolvendum in dubio adfuisse plenum consensum.

2. Dum ab actu interiori non proceditur ad externum, signum potest esse in persona timoratae conscientiae, quòd non perfectè consenserit.

3. Quando quis dubitat, an fecerit aliquid in Somno, vel in Vigilia, & est anima timorata, signum est non deliberati consensûs.

4. Horror peccati, timor, poena, tristitia tam antecedens, quàm concomitans, dum quis pravis motibus divexatur, quamdiu ratio superior resistit, etsi in parte inferiori tentationem superare non possit, signum ordinarium est non adfuisse voluntarium perfectum: si tamen horror, tristitia, &c. oriantur post actum patratum, non est signum dissensûs.

CA-